

President Metsola sõnavõtt Euroopa Ülemkogu kohtumisel
Neljapäev, 26. oktoober 2023

Täna, Charles.

Tere päevast kõigile.

Terrorirünnak Iisraelis, humanitaarkriis Gazas ja pinged laiemas Lähis-Ida piirkonnas tekitavad endiselt suurt muret. Hamasi terrorirünnakud on heitnud sünge varju kogu piirkonnale. Nägin seda vahetult, kui külastasin jõhkrate rünnakute toimumiskohti ja kohtusin leinavate ellujäänutega. Tean, et paljud teist on samuti seal käinud.

Ei saa olla mingit vabandust ega õigustust massilistele vägistamistele, inimröövidele, piinamistele ja mõrvadele, mis pandi toime tervete kogukondade, naiste, laste ja meeste kallal, festivalile kogunenud noorte kallal. Tegemist oli terroriorganisatsiooni korraldatud terrorirünnakuga, mida ajendas vihkamine. Seda on oluline tunnustada.

Samuti on oluline mõista, et Hamas ei esinda Palestiina rahva õiguspäraseid eesmärke. Ta takistab nende saavutamist.

Euroopa Parlament on Hamasi kõige karmimalt hukka mõistnud. Me teame, et Hamas tuleb peatada. Samuti oleme rõhutanud, et viis, kuidas see toimub, on oluline meie kõigi jaoks. See, kuidas Iisrael praegu reageerib, on otsustavalt tähtis.

Parlamendina oleme alati nõudnud ja nõuame ka edaspidi, et austataks rahvusvahelist õigust, et esmajärjekorras pöörataks tähelepanu Hamasi peatamise humanitaartagajärgedele ning et abi jõuaks süütute inimesteni, kes seda vajavad.

Inimesed ootavad ka seda, et Euroopa jätkaks tegutsemist Gaza lootusetuna näiva kriisi suhtes, kus hukub endiselt liiga palju süütuid inimesi ja liiga palju lapsi jääb orvuks.

Meie kohus on jääda liiduna sidusaks ja ühtseks. See ei tähenda uute ohvrite ja vägivallaga leppimist, vaid seda, et me püüame vältida konflikti ohtlikku piirkondlikku eskaleerumist. Peame jätma kasvõi imeväikese võimaluse, et lõpuks suudetakse leida rahu.

Hamasi ei paku mingit rahulootust, ta pakub ainult verevalamist. Hamasi julmused on rahuväljavaateid aastate või isegi aastakümnete võrra edasi lükanud. Iga päevaga, mil 200 pantvangi on Hamasi võimuses, lükkub rahu veel päeva võrra kaugemale. Siinjuures peame uurima ka Iraani režiimi rolli piirkonnas.

Samuti rõhutan, et vajadus võtta jõuline hoiak terrori vastu ja vajadus teha kõik võimalik Gaza humanitaarkriisi leevendamiseks ei välista üksteist.

Sellepärast teeme jätkuvalt kõik, mis meie võimuses, et kaitsta süütute inimeste elu. Sellepärast töötame pantvangide vabastamise ja abi kohaletoometamise nimel ja just selleks on Euroopa Parlament nõudnud humanitaarpausi. Selsamal põhjusel tervitasime Euroopa Komisjoni otsust humanitaarabi kolmekordistada.

Need on asjad, mida tuleb teha nüüd kohe. Kaugemas perspektiivis peaks Euroopa olema valmis tegutsema ja osalema. Peame jätkuvalt taotlema kestlikku ja püsivat rahu ning õiglast kahe riigi koosseksisteerimisel põhinevat lahendust. Euroopal on oma roll ja me peame olema oma ülesannete kõrgusel.

Kuigi Lähis-Ida sündmused on endiselt meie tähelepanu keskmes, peame tegelema ka muude pakiliste küsimuste ja geopoliitiliste probleemidega. Venemaa jätkuv jõhker sissetung Ukrainasse, Mägi-Karabahi sündmused, pinged Balkani riikides, jätkuv surve Valgevene demokraatlikele jõududele, meie roll seoses Hiina ja Indiaga ning Atlandi-ülesed suhted – kõik see mõjutab Euroopa Liidu kohanemist oma positsiooniga selles uues maailmas.

Kuidas lahendada julgeoleku- ja rändeprobleeme? Kuidas tagada meie konkurentsivõime maailmas ja heaolu kodus? Mida peab Euroopa tegema, et jääda väärtustelt tugevaks ja suuta vastata kodanike muredele?

Eelmisel nädalal rääkis Armeenia peaminister Pašinjan Euroopa Parlamendis olukorra hiljutisest teravnemisest Mägi-Karabahhis. Ta kirjeldas pagulaste sissevoolu haldamist Armeenias ja väljendas muret piirkonna julgeoleku pärast. Rahu saavutamine on keeruline, kuid me loodame, et olukord võimaldab varsti jätkata sisulisi kõnelusi.

Samal ajal jätkub Venemaa ebaseaduslik sissetung Ukrainasse. Kreml loodab, et meie toetus lööb kõikuma, kuid me ei tohi väsida ja ei väsi. Me jätkame toetuse andmist humanitaarabi, logistika, sõjalise abi, ülesehituse ja poliitika valdkonnas.

Mõne nädala pärast esitab komisjon oma oodatud laienemispaketi. Ukraina pühendumus demokraatlike reformide elluviimisele ja komisjoni soovitude täitmisele on olnud märkimisväärne. Kui tingimused on täidetud, loodan, et

käesoleva aasta lõpuks suudame saavutada kokkuleppe alustada ühinemisläbirääkimisi ELi ja Ukraina vahel ning samadel alustel ka Moldovaga.

Euroopa naabritele selge Euroopa perspektiivi andmine täidab kavandatud eesmärgi. Kuid sellal kui Ukraina, Moldova ja Lääne-Balkani riigid reforme ellu viivad ja järgmisteks sammudeks valmistuvad, peab ka Euroopa samaks valmis olema. See muutub otsustavalt tähtsaks. Me ei saa tegevusetult oodata.

Samuti peame jätkuvalt toetama Ukraina taastamist, ülesehitamist ja moderniseerimist. See tähendab, et tuleb saavutada kokkulepe uue 50 miljardi euro suuruse Ukraina rahastamisvahendi üle, mille üle Euroopa Parlament eelmisel nädalal hääletas. Liiduna oleme Ukraina puhul ilmutanud erakordset ühtsust ja ma olen kindel, et see jätkub.

Samal ajal on vaja reformida liidu mitmeaastast finantsraamistikku. Kui me soovime, et 2024. aasta eelarve oleks otstarbekohane, vajame vahendeid selle toetamiseks. Selleks peame jõudma võimalikult kiiresti kokkuleppele mitmeaastase finantsraamistiku muutmise üle.

Praegu on meie ressursid piiratud. Pandeemia, Venemaa sissetung Ukrainasse, kliimamuutused, energiakriis ja elukalliduse tõus – kõik see on avaldanud oma mõju. Intressimäärade tõus on põhjustanud taasterahastu „NextGenerationEU“ laenukulude kasvu. Kõik kokku on viinud selleni, et ELi eelarve on ülimalt pingeline.

Peame tagama oma prioriteetide piisava rahastamise. Oleme kõik ühel nõul, et peame kiiresti ja tõhusalt tegelema julgeoleku ja rände probleemidega, jätkama Ukraina toetamist, investeerima rohkem raha loodusõnnetuste tagajärjel kannatanud liikmesriikidesse. Just siis, kui liikmesriigid ootavad Euroopalt solidaarsust ja abi, peaksime olema neile kõige rohkem toeks.

Me peame kinnitama oma sõnu nende elluviimiseks vajalike rahaliste vahenditega. Siinkohal tahan rõhutada, et uute omavahendite kasutuselevõtmine, milles me juba 2020. aastal kokku leppisime, peab toimuma kiiremini.

Praegune eelarve on miinimum, mida vajame, et rahastada Euroopa inimesi – põllumajandustootjaid, üliõpilasi, ettevõtteid ja piirkondi –, kes soovivad investeerida, uuendada, moderniseerida ja kujundada Euroopat, mis on ülemaailmsel areenil konkurentsivõimeline. Just nii loome tõelist kestlikku majanduskasvu. Just seda on vaja meie konkurentsivõime säilitamiseks.

Kui soovime jääda usaldusväärseks kõiges, mida me oma sõnul teha tahame, on meil vaja kokkulepet. Edasilükkamisest pole abi.

Lubage mul nüüd pühendada hetk veel ühele teemale, mida ei saa edasi lükata. See teema on ränne. Hiljutised sündmused ja varjupaigataotlejate arvu suurenemine on taas näidanud meie praeguse killustatud varjupaiga- ja rändepoliitika tagajärgi.

Peaksime arutama eelkõige tagasisaatmise tõhusamaks muutmist varjupaigataotluste kiirema menetlemise, tagasisaatmise korra parandamise ning liikmesriikide, kolmandate riikide, ELi institutsioonide ja asutuste tegevuse tihedama koordineerimise ja koostöö kaudu. Lüngad negatiivse varjupaigaotsuse ja tagasisaatmisotsuse vahel tuleb kõrvaldada. Seda on võimalik saavutada piirimenetluse määruse abil. Peame rohkem ära tegema – nimelt ühiselt –, et rändeleppe kõigis osades edasi liikuda ja et saavutada tulemus parlamendi käesoleva ametiaja lõpuks.

Inimesed ootavad meilt kõigi nende küsimuste lahendamist, enne kui nad järgmise aasta juunis valima lähevad. Ma tean, et me tuleme toime, ja kinnitan, et parlament on valmis oma osa täitma.